

ANDROS ROUTES

Τα μονοπάτια της Άνδρου και η προσπάθεια Andros Routes

Τα μονοπάτια αποτελούν κομμάτι της μακρόχρονης ιστορίας του ανθρώπου στην Άνδρο, έναν πολύτιμο πόρο για την κοινωνία του νησιού κι ένα μέσο για την ήπια, βιώσιμη και με σύνεση ανάπτυξη του τουρισμού.

«Άνδρου Διαδρομές» - «Andros Routes», μία συνδυαστική προσπάθεια έρευνας και δράσεων για το περιβάλλον, τον πολιτισμό και τη βιώσιμη τουριστική εξέλιξη της Άνδρου.

Η προσπάθεια ξεκίνησε το 2010, ως πρωτοβουλία της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρίας «Ερευνητικό Κέντρο Άνδρου» και εξελίσσεται διαρκώς.

Βασικοί άξονες δράσης αποτελούν η καταγραφή, συντήρηση και ανάδειξη των παλαιών πεζοπορικών διαδρομών του νησιού, καθώς και η καταγραφή της προφορικής ιστορίας.

Η επιλογή των παλαιών λιθόστρωτων οδών και μονοπατιών της Άνδρου ως «καμβάς» της όλης προσπάθειας δεν είναι τυχαία, καθώς αυτά αποτελούν ίχνη της αδιάλειπτης ανθρώπινης παρουσίας από την αρχαιότητα στο νησί, μαρτυρούν με τον πιο εύγλωττο τρόπο τη σχέση ανθρώπου και φύσης ανά τους αιώνες και την ιδιαίτερη

κουλτούρα του τόπου.

Το εγχείρημα όμως διαθέτει και αναπτυξιακή διάσταση, καθώς στα πλαίσια της προσπάθειας γίνονται συστηματικές ενέργειες προσέλκυσης πεζοπορικού τουρισμού, μιας μορφής τουρισμού που μπορεί να διευρύνει σημαντικά τη μικρή τουριστική περίοδο της Άνδρου, αποφέροντας όχι μόνο οικονομικά οφέλη στην τοπική κοινωνία, αλλά και προσελκύοντας επισκέπτες που ενδιαφέρονται για τη διατήρηση της φύσης και της πολιτισμικής ταυτότητας του τόπου. Αναλυτικότερα, σε ότι αφορά τη συντήρηση των μονοπατιών, πάνω από 150 χλμ., συνολικά 18 διαδρομές βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο σήμανσης, στα πλαίσια της προσπάθειας, σύμφωνα με ευρωπαϊκές προδιαγραφές και πιο συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Σήμα Ποιότητας «Leading Quality Trails -Best of Europe». Στόχος της προσπάθειας είναι να ληφθεί η παραπάνω πιστοποίηση για τα

μονοπάτια της Άνδρου, γεγονός που αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση ρευμάτων πεζοπορικού τουρισμού στο νησί κυρίως από την Βόρεια Ευρώπη.

Το υποψήφιο για πιστοποίηση, δίκτυο πεζοπορικών διαδρομών, ξεκινά από το λιμάνι της Άνδρου, στα βόρεια του νησιού με τις περισσότερες υπήνεμες παραλίες. Διατρέχει και τις τέσσερις σημαντικές οροσειρές φτάνοντας σε μέγιστο υψόμετρο τα 1.000μ., διασχίζει το κεντρικό κατάφυτο τμήμα, με υψηλής αξίας βιοποικιλότητα και μεγάλη παράδοση στη ναυτιλία και καταλήγει στο νότιο τμήμα του νησιού με το εντυπωσιακό αγροτικό τοπίο.

Εν γένει, η πλούσια βλάστηση, η αφθονία υδάτων, ο ορεινός χαρακτήρας και το ιδιαίτερα έντονο ανάγλυφο της Άνδρου προσφέρουν ένα εξαιρετικά ποικίλο τοπίο στους περιπατητές: μικρά δάση, εύφορες κοιλάδες, ρεματιές συνεχούς ροής, καταρράκτες και πηγές βρίσκονται σχεδόν σε κάθε πλαγιά και κοιλάδα. Πάνω από το 1/2 της επιφάνειας του νησιού είναι χαρακτηρισμένη Natura (SPA, SCI και καταφύγιο άγριας ζωής, με σημαντικά, σπάνια και ενδημικά είδη χλωρίδας και πανίδας).

Η ποικιλία της αγροτικής αρχιτεκτονικής που συναντά κανείς περπατώντας, εντυπωσιάζει: ξηρολιθιές, αναβαθμίδες («αιμασιές»

στη ντοπιολαλιά), λιοτρίβια, αλώνια, πάνω από 200 καταγεγραμμένοι νερόμυλοι, 69 ανεμόμυλοι, δεκάδες γεφύρια, αρκετά εκ των οποίων τοξωτά και εκατοντάδες ξωκλήσια βρίσκονται διάσπαρτα σε όλο το νησί. Σε ότι αφορά την ερευνητική διάσταση της προσπάθειας Andros Routes και τη μετουσίωσή της σε προϊόντα και υπηρεσίες υποστήριξης πεζοπορικού τουρισμού, με οφέλη για την τοπική κοινωνία, υλοποιούνται οι εξής δράσεις:

- Χαρτογράφηση πεζοπορικών διαδρομών, στοιχείων του αγροτικού τοπίου της Άνδρου, καταγραφή χλωρίδας, πανίδας, γεωλογίας, σημείων υδροληψίας, μνημείων και τοπωνυμίων.
- Καταγραφή της προφορικής ιστορίας του νησιού μέσα από αφηγήσεις γηγενών κατοίκων και συλλογή φωτογραφιών.
- Έρευνα για το προφίλ και το βαθμό ικανοποίησης των τουριστών μέσα από διανομή και λήψη ερωτηματολογίων από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.
- Ενημερωτικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες για κατοίκους και επισκέπτες της Άνδρου (ημερίδες, εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης, θεματικές ξεναγήσεις και φυσικά, πεζοπορίες).

Το Μάιο του 2014 ολοκληρώθηκε η έκδοση έντυπου και ηλεκτρονικού οδηγού για την πεζοπορία στην Άνδρο, σε αγγλικά και ολλανδικά. Επίσης, τον Αύγουστο 2014 σε συνεργασία με τη χαρτογραφική εταιρία ANABAΣΗ εκδόθηκε οδικός, πεζοπορικός και ποδη-

λατικός χάρτης σε κλίμακα 1:27.000, σε αδιάβροχο χαρτί, που δεν σχίζεται και περιλαμβάνει:

- υπόμνημα σε 4 γλώσσες, ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά, γαλλικά,
- πλήρης ενημέρωση του οδικού δικτύου,
- πολλές νέες πεζοπορικές διαδρομές,
- λεπτομερές υπόμνημα μονοπατιών με το έργο σήμανσης, που βρίσκεται σε εξέλιξη,
- σημεία γυρισμάτων της ταινίας «Μικρά Αγγλία».

Το Σεπτέμβριο του 2014, με τη βοήθεια χορηγών της προσπάθειας, υπήρξε συμμετοχή της Andros Routes στη διεθνή γερμανική εξειδικευμένη έκθεση πεζοπορικού τουρισμού «Tour Nature», μία ακόμη δράση τουριστικής προβολής της Άνδρου.

Η προσπάθεια Andros Routes <http://www.androsroutes.gr/> βασίζεται κυρίως στην εθελοντική εργασία των ερευνητών και μελών του διοργανωτή φορέα. Ειδικά το τελευταίο έτος, η προσπάθεια βρήκε ανεκτίμητους υποστηρικτές: ιδιώτες που αγαπούν την Άνδρο, τοπικούς συλλόγους και εθελοντές, γεγονός που επέτρεψε τη συντήρηση και σηματοδότηση μεγάλου μέρους του έργου του δικτύου μονοπατιών. Επίσης, από το 2014 θεσπίστηκε η δυνατότητα εγγραφής μελών, που υποστηρίζουν την προσπάθεια. ♦